

Netelenbos

delijkheid. Er kan geen misverstand over bestaan. Dat overleg wordt gecontinueerd. Ik vind niet op voorhand dat er sprake moet zijn van een uitvoeringsconvenant. Het hangt ervan of hoe de afspraken door het nieuwe kabinet worden vormgegeven. Ik heb dus geen behoefte aan deze motie.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Ik dank de minister bij wijze van uitzondering voor haar korte reactie op het grote aantal moties. Wij gaan over naar het laatste agendapunt van vandaag. Bij de regeling van werkzaamheden werd al aangekondigd dat er een VAO op de agenda geplaatst zou kunnen worden. Inmiddels is mij gevraagd om dat alsnog op de agenda te plaatsen. Dat zal nu gebeuren.

Aan de orde is het **debat** naar aanleiding van een algemeen overleg op 4 juli 2002 over de **Noord-Zuidlijn**.

Mevrouw **Giskes** (D66): Voorzitter. De Noord-Zuidlijn in Amsterdam is een grootscheeps openbaarvervoerproject. Er zijn heel duidelijke en niet voor tweeërlei uitleg vatbare afspraken gemaakt tussen de Kamer en de minister over de financiering ervan, althans over de bijdrage van het Rijk. Hoe mooi openbaar vervoer ook is, er zijn grenzen aan de hoeveelheid geld die wij daaraan willen uitgeven. Daarom heeft de Kamer daar vrij stevig over gesproken. Nu doet allerlei verwarrende informatie de ronde over de manier waarop er toch weer geld bij wordt geplust voor dit project. Een aantal dingen is vastgelegd, maar veel bevindt zich nog in het stadium van afspraken die nog vastgelegd moeten worden. Als er al geld bij moet, bijvoorbeeld voor indexering of fietstunnels, dan zou dat expliciet in de Kamer besproken moeten worden. Dat moet niet pas gebeuren als iemand toevallig iets hoort of leest in de krant. Dat is geen duidelijk vervolg op de lumpsum-financiering waar de minister met gepaste trots over heeft gesproken met de Kamer. Alle risico's waren afgekocht en overschrijdingen waren niet aan de orde. Er zou "nee"

verkocht worden als er bij het Rijk zou worden aangeklopt om geld. Dit heeft ons ertoe gebracht om de volgende motie op te stellen.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat het kabinet een- en andermaal heeft verzekerd dat de Noord-Zuidlijn een lumpsum-financiering kent waar "geen cent bij zal komen";

voorts overwegende dat die garantie directe of indirecte financiering in te laten stemmen met het project;

draagt het kabinet op, ook in de praktijk af te zien van aanvullende directe of indirecte financiering van de Noord-Zuidlijn, inclusief de vastlegging van reeds gemaakte afspraken,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Giskes, Gerkens, Hofstra, Jager en Duyvendak.

Zij krijgt nr. 33 (28000-A).

Mevrouw **Giskes** (D66): Voorzitter. Nu rest mij nog te constateren dat minister Netelenbos als allerlaatste minister van het zittende kabinet het woord heeft gevoerd in deze Kamer. Daar feliciteer ik haar mee en ik wens haar alle goeds.

De **voorzitter**: Ik denk dat u dit namens ons allen hebt gedaan.

De heer **Hofstra** (VVD): Voorzitter. Dit is een project dat een lange voorgeschiedenis heeft. Er waren tijden dat de kosten 900 mln gulden waren. Dat werd 1300 mln gulden; dat werd 1800 mln gulden en inmiddels zijn wij aangeland bij 2,2 of 2,3 mld gulden. Het spijt mij dat ik het in guldens uitdruk, maar ik had geen tijd om het om te rekenen. De brieven van april en van eind juni, begin juli waren niet duidelijk. Er bleek niet uit wat er precies was gebeurd en waar het geld voor bestemd was. Wij als VVD-fractie vinden dat er grenzen zijn. Wij

hebben toentertijd heel nadrukkelijk een maximum gesteld en geen cent meer.

Helaas heeft de minister zo-even gezegd dat zij een motie van mijn hand niet wilde uitvoeren, zelfs niet als de Kamer die motie zou aannemen. Ik moet nu tegen haar zeggen dat wij niet kunnen accepteren dat de grens die eerder is getrokken toch zal worden overschreden. Het stelt ons dan ook bijzonder teleur dat dit nu gebeurt.

Minister **Netelenbos**: Voorzitter. Ik heb op 15 april, dus alweer vrij lang geleden, een brief aan de Tweede Kamer gezonden waarin ik de onderwerpen heb genoemd waarover overleg werd gevoerd met de stad Amsterdam. Het ging om de risico's en de aanneemsom, de indexering, de transfercapaciteit van het Centraal Station en de ingroei-regeling voor de exploitatie. Ik heb vervolgens niets meer gehoord van de Kamer, dus de gesprekken zijn doorgegaan en er zijn contracten gesloten met de aannemers door de stad Amsterdam. Wij kunnen er dan nu wel tegen zijn, maar de stad heeft zich verplicht door het sluiten van contracten met de aannemers. Als de Kamer bezwaar had tegen het overleg dat werd gevoerd, en tegen de uitkomsten ervan, was het wel goed geweest om in april te laten weten dat de minister dit traject niet kon ingaan.

De fietstunnel is in dat geheel niet aan de orde. Ik vind het jammer dat mevrouw Giskes dit weer herhaalt. De stad Amsterdam kan iets opschrijven, maar ik weet dat ik geen fietstunnel financier en dan moet mevrouw Giskes ook van mij aannemen dat ik dat niet doe. Misschien heeft men afspraken gemaakt met de Nederlandse Spoorwegen of met RIB; dat is hun goed recht. Ik kan RIB niet verbieden om dat soort afspraken te maken.

Er was bekend dat de indexering nog een open vraagstuk was, omdat wij daar een conflict over hadden. Dat conflict is afgekocht ten gunste van het Rijk, want Amsterdam vroeg 100 mln en dat heeft Amsterdam niet gekregen. Verder leiden de exploitatietermijnen niet tot extra uitgaven van het Rijk. Dat moet de Kamer ook meewegen.

Er is alleen sprake van extra uitgaven bij een deel van het

Netelenbos

regiobudget uit het BOR. Dat is geld van de regio en dat heeft men hiervoor willen besteden. Daarnaast is de transferruimte van het Centraal Station op zichzelf een additioneel onderwerp.

Nu kan men vinden dat wij een en ander zouden moeten verbieden, maar dat is niet meer uitvoerbaar, want de afspraken zijn al gemaakt. Men zou de stad dan in grote moeilijkheden brengen. Ik meen dan ook dat mijn opvolger de motie niet kan uitvoeren. De Kamer had dit dan in april moeten laten weten.

Mevrouw **Giskes** (D66): Wij hebben drie brieven nodig gehad om duidelijkheid te krijgen. In de laatste brief, van gisteren, zegt u dat bij de overige dossiers geldt dat dit nog binnen de bestaande procedures moet worden vastgelegd. Het is dus nog niet vastgelegd; het zijn nog geen definitieve afspraken. Verder hebt u de brief van 19 april vlak voor het verkiezingsreces gestuurd. Dat is misschien wel slim geweest, maar dan is het niet helemaal verwijtbaar dat de Kamer u daarover niet direct naar de Kamer heeft geroepen.

Minister **Netelenbos**: Hier maak ik bezwaar tegen, voorzitter. Mevrouw Giskes suggereerde al in eerste termijn dat zij uit de krant had moeten vernemen dat er een en ander aan de orde was, maar ik heb in april een brief gestuurd. De ingroeieregeling kost het Rijk geen geld, dus niemand hoeft bang te zijn dat daardoor geen andere uitgaven kunnen worden gedaan. Het geeft alleen rentevoordeel voor de stad Amsterdam en dat voordeel kan men besteden.

Ik denk dat men nu maar moet accepteren dat de stad de Noord-Zuidlijn gaat aanleggen. Ik vraag de Kamer dan ook dringend, de stad of mijn opvolger niet in problemen te brengen.

Ten slotte dank ik de Kamer ervoor dat ik naar alle waarschijnlijkheid als allerlaatste minister van Paars II hier heb mogen spreken. Ik zou willen dat het iets fleuriger afliep.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Ik stel voor, straks over de ingediende motie te stemmen.

Daartoe wordt besloten.

De vergadering wordt van 19.25 uur tot 19.35 uur geschorst.

De **voorzitter**: Op verzoek van een aantal fracties stel ik voor om eerst te stemmen over de moties, die zijn ingediend tijdens het debat over het Strategisch akkoord en vervolgens over de motie-Van der Vlies over Women on Waves.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde zijn de **stemmingen over moties**, ingediend bij het debat over **het Strategisch akkoord**, te weten:

- de motie-Van Nieuwenhoven c.s. over concrete en toetsbare doelen (28375, nr. 9);
- de motie-Van Nieuwenhoven/Rosenmöller over een rechtvaardige inkomensontwikkeling (28375, nr. 10);
- de motie-Van Nieuwenhoven/Rosenmöller over het SER-akkoord ter zake van de WAO (28375, nr. 11);
- de motie-Van Nieuwenhoven/Rosenmöller over een aparte ministerspost voor ontwikkelingssamenwerking (28375, nr. 12);
- de motie-Van Nieuwenhoven/Rosenmöller over meer personeel en meer voorzieningen in de zorg (28375, nr. 13);
- de motie-Th.C. de Graaf c.s. over het correctief referendum (28375, nr. 14);
- de motie-Rosenmöller c.s. over wachtlijsten bij levensbedreigende ziekten (28375, nr. 15);
- de motie-Rosenmöller c.s. over een specifiek pardon (28375, nr. 16);
- de motie-Veling/Van der Vlies over het recht op leven (28375, nr. 17);
- de motie-Veling c.s. over "het kwartje van Kok" (28375, nr. 18);
- de motie-Van der Vlies/Veling over een nulloptie ten aanzien van bordelen (28375, nr. 19);
- de motie-Van der Vlies/Veling over gewetensbezwaarde ambtenaren (28375, nr. 20);
- de motie-Kant over financiële middelen voor zorg, onderwijs en veiligheid (28375, nr. 21).

(Zie vergadering van heden.)

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van een stemverklaring vooraf.

De heer **Balkenende** (CDA): Voorzitter. Wij hebben vanmiddag gesproken over de status van moties die zijn ingediend bij de bespreking van het Strategisch akkoord. De inhoud van motie nr. 9 spreekt ons zeer aan. Feitelijk maakt het gevraagde deel uit van het VBTB-proces en ik neem aan dat het nieuwe kabinet dezelfde procedure zal volgen en zal neerleggen in zijn beleidsprogramma. Wij vinden de motie daarom overbodig en zullen er dus tegenstemmen. Ik zeg nogmaals nadrukkelijk dat de inhoud van de motie zal terugkeren in het beleidsprogramma.

Wij vinden dat motie nr. 12 over een aparte ministerspost voor ontwikkelingssamenwerking vooruitloopt op de tijdens de formatie te volgen procedure. Daarom zullen wij ook tegen deze motie stemmen.

Motie nr. 15 over de wachtlijsten bij levensbedreigende ziekten betreft een buitengewoon belangrijk onderwerp. Wij hebben bezwaren tegen de gevolgde handelwijze, maar ook dit onderwerp zal terugkeren in het beleidsprogramma van het nieuwe kabinet. In kwalitatief opzicht kan ik mij zeer goed vinden in de strekking van de motie.

Wat betreft motie nr. 19 over de nulloptie ten aanzien van bordelen merk ik op dat er in het najaar een evaluatie zal komen over de opheffing van het bordeelverbod. Het lijkt mij logischer om dan deze motie aan de orde te stellen.

Mijn fractie kan zich geheel vinden in de motie-Van der Vlies/Veling over gewetensconflicten. Daarom zullen wij voor deze motie stemmen.

In stemming komt de motie-Van Nieuwenhoven c.s. (28375, nr. 9).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA, D66, LN, de ChristenUnie en de SGP voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties er tegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Van Nieuwenhoven/Rosenmöller (28375, nr. 10).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de